

Poliisin tietoon tullut rikollisuus 2/2009

Huumausainerikokset ja petokset lisääntyneet, pahoinpitelyt ja rattijuopumukset vähentyneet tammi - kesäkuussa 2009

Poliisin tietoon tuli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2009 tammi-kesäkuussa kaikkiaan 203 000 rikosta, mikä on 4 400 tapausta (2 prosenttia) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Lisäksi poliisi kirjasi 225 000 liikenneturvallisuuden vaarantamista ja liikennerikkomusta. Suhteellisesti eniten rikokset lisääntyivät Päijät-Hämeessä (5 prosenttia) ja vähenivät Etelä-Karjalassa (14 prosenttia). Omaisuusrikoksia ilmeni 118 000, mikä on 1 500 tapausta eli 1 prosentin vähemmän kuin vuonna 2008. Henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia poliisin tietoon tuli 17 000. Tämä on 4 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Huumausainerikoksia poliisin tietoon tuli 8 200, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Törkeiden huumausainerikosten määrä väheni 15 prosenttia. Niitä tuli ilmi 304.

Petosten määrä on lisääntynyt kolmena vuonna peräkkäin. Vuoden 2009 tammi-kesäkuussa niiden määrä oli 8 800, viidenneksen edellisvuotta enemmän.

Pahoinpitelyrikoksia tuli poliisin tietoon 16 000, mikä on 4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008. Törkeät pahoinpitelyt lisääntyivät 1 prosentin. Niitä tuli ilmi 1 200. 2000-luvulla tammi-kesäkuussa pahoinpitelyrikoksia on ollut keskimäärin 14 000 ja törkeitä pahoinpitelyjä 1 100.

Törkeät rattijuopumukset vähenivät 10 prosenttia ja muut rattijuopumukset 8 prosenttia. Kaikkiaan rattijuopumuksia tuli ilmi 12 000 eli 9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008.

Tilaston esittämistapa on uudistettu vuoden 2009 alusta. Liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset esitetään omana taulukkonaan. Rikosten kokonaismäärä ei ole vertailukelpoinen aiemmin esitettyjen lukujen kanssa. Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta. Tilaston laatuselosteessa on tarkempia tietoja uudistuksesta.

Eräiden rikostyyppien määrä tammi - kesäkuussa sekä huhti-, touko- ja kesäkuussa 2009 ja muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	Tammi-kesäkuu 2009	Muutos	Huhtikuu	Muutos	Toukokuu	Muutos	Kesäkuu	Muutos
KAIKKI RIKOKSET ¹	203 246	-4 369	33 565	-1 869	39 698	175	40 039	395
-murto	18 163	-817	3 043	-269	3 741	-56	3 762	108
-moottoriajoneuvon luvaton käyttö ja anastus, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	5 593	-731	851	-259	1 186	-107	1 321	-10
-ryöstö	831	41	128	-26	141	6	152	5
-vahingonteko	24 451	-2 439	4 204	-739	4 878	-16	4 977	135
-tappo, murha ja surma	64	-3	13	-5	13	8	8	-7
-pahoinpitely	15 819	-711	2 771	-74	3 100	74	2 678	-209
-raiskaus	330	-36	52	-8	84	11	63	-31
-rattijuopumus	11 583	-1 137	1 826	-134	2 530	-129	2 347	-280
-huumausainerikos	8 186	777	1 258	-40	1 334	-27	1 569	235

1) Pl. liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikennerikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.

Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikennerikkomusten määrä tammi - kesäkuussa sekä huhti-, touko- ja kesäkuussa 2009 ja muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	Tammi-kesäkuu 2009	Muutos	Huhtikuu	Muutos	Toukokuu	Muutos	Kesäkuu	Muutos
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä liikennerikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen, ajoneuvorikkomus	224 510	13 431	37 752	2 126	39 525	-263	39 302	8 077
-nopeusrajoitusten rikkominen ¹	144 069	21 044	24 953	2 929	26 329	2 321	27 506	9 010

1) Liikenneturvallisuuden vaarantamisina, törkeinä liikenneturvallisuuden vaarantamisina ja liikennerikkomuksina rekisteröidyt nopeusrajoitusten rikkomiset.

Sisällys

Taulukkoliite	
Eräiden rikostyyppien kehitys tammi - kesäkuussa 2005 - 2009	4
Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikennerikkomusten määrän kehitys tammi-kesäkuussa 2005-2009.....	4
Laatuseloste.....	5

Taulukkoliite

Eräiden rikostyyppien kehitys tammi - kesäkuussa 2005 - 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
K A I K K I R I K O K S E T ¹	204 664	193 149	206 390	207 615	203 246
A Omaisuusrikokset	121 535	111 667	117 747	119 020	117 512
Murto	24 249	20 807	20 827	18 980	18 163
Moottoriajoneuvon luvaton käyttö ja anastus, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	7 901	6 977	6 936	6 324	5 593
Ryöstö	874	828	839	790	831
-törkeä ryöstö	104	78	107	85	107
Vahingonteko	23 161	21 997	25 509	26 890	24 451
-törkeä vahingonteko	106	127	107	108	94
Kavallus	1 663	1 563	1 524	1 584	1 557
-törkeä kavallus	99	102	110	119	146
Petos	6 356	5 818	6 522	7 305	8 816
-törkeä petos	325	387	309	467	640
B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	15 445	15 209	17 466	17 839	17 153
Tappo, murha tai surma	59	50	56	67	64
Tapon, murhan tai surman yritys	166	143	176	202	195
Pahoinpitely	14 176	14 014	16 193	16 530	15 819
-törkeä pahoinpitely	1 033	1 023	1 236	1 134	1 150
C Seksuaalirikokset	952	1 415	1 210	1 247	1 153
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	464	475	546	650	618
Raiskaus	320	249	386	366	330
D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	5 930	5 860	6 500	6 959	6 543
Virkamiehen (väkivaltainen) vastustaminen	696	796	845	974	900
-kohdistunut poliisin henkilökuntaan	598	738	764	838	838
Haitanteko virkamiehelle	1 123	1 081	1 123	1 235	1 081
-kohdistunut poliisin henkilökuntaan	1 093	1 059	1 092	1 203	1 053
E Eräät liikenne rikokset	29 542	29 027	31 606	29 690	27 032
Rattijuopumus	12 483	12 225	13 522	12 720	11 583
-törkeä rattijuopumus	7 296	6 968	7 419	6 843	6 191
F Muut rikokset	31 260	29 971	31 861	32 860	33 853
Huumeusainerikos	7 458	6 819	7 332	7 409	8 186
-törkeä huumeusainerikos	298	375	282	359	304
Alkoholilakirikos	1 938	1 418	1 691	1 610	1 547

1) Pl. liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.

Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikenne rikkomusten määrän kehitys tammi-kesäkuussa 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.	178 901	174 563	191 137	211 079	224 510
-nopeusrajoitusten rikkominen ¹	100 475	97 999	111 154	123 025	144 069

1) Liikenneturvallisuuden vaarantamisina, törkeinä liikenneturvallisuuden vaarantamisina ja liikenne rikkomuksina rekisteröidyt nopeusrajoitusten rikkomiset.

Laatuseroste

1. Tilastotietojen relevanssi

Poliisiin tietoon tullut rikollisuus -tilasto keskittyy rikollisuutta koskevien alueellisten jakaumien sekä poliisin toiminnan kuvaamiseen. Tilasto sisältää tietoja ilmitulleiden rikosten laadusta ja määrästä. Lisäksi selvitetään poliisiin tutkimien ja selvittämien rikosten määrä, selvitettyjen rikosten osuus rikoslajeittain sekä tapaukset, joissa ilmoitus on todettu aiheettomaksi. Selvitettyistä rikoksista ilmoitetaan myös syylliseksi epäillyt henkilöt ja heidän ikänsä.

Tilasto sisältää myös tietoja perheväkivallasta ja kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta sekä eräistä poliisin suorittamista tehtävistä kuten itsemurhien, hirvieläinkolarien, palonsyiden yms. tutkimuksista.

Poliisiin tietoon tullut rikollisuus -tilaston yhteydessä julkaistaan tietoja myös tullirikoksista. Niihin kuuluvat tullilaisa säädetyt rikokset sekä muut tullirikoksina käsiteltäviksi määrätyt rikokset.

Tilastolla kuvataan vain rikoksia, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista jää piiloon, toisin sanoen ne eivät tule poliisiin tietoon tai niitä ei rikoksina ilmoiteta.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Tilasto kuvaa rikoksia, jotka ovat tulleet poliisiin tietoon tilastokauden aikana. Rikos voi olla tapahtunut aiemminkin.

Rikoksella tarkoitetaan tekoa, josta lainsäädännössä on säädetty rangaistus. Poliisin tehtävänä on tutkia rikos, suorittaa esitutkinta ja jättää selvitetty rikos syyttäjän harkintaan. Lievemmissä tapauksissa poliisilla on laissa säädetyin perustein oikeus jättää rikos ilmoittamatta syyttäjälle.

Poliisi kirjaa rikoksen tehdyksi rikoksen tekopaikan mukaan.

Tilastoyksikkönä on käytetty rikosta. Mikäli useita henkilöitä on yhdessä ryhtynyt samaan rikokseen, rikosten lukumääräksi on merkitty yksi.

Lukuihin sisältyvät rikoksen yritykset, poikkeuksena erillisenä ryhmänä esitettävät tapon, murhan ja surman yritykset sekä tuhotyön yritykset. Avunanto ja yllytys rikokseen esitetään sen rikoksen nimikkeellä, johon osallisuudesta on kysymys.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu poliisiin käytössä olevasta automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta rikosilmoitusjärjestelmästä, josta tässä yhteydessä käytetään lyhennettä RIKI.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskukseen toimitettu neljännesvuosiaineisto tarkentuu tilastovuoden aikana poliisin tutkinnan edetessä. Vuosiaineistosta tilastovuotta seuraavan vuoden helmikuussa poimittavat tiedot poikkeavat jossain määrin neljännesaineiston tiedoista.

Nykyiset tilastot kuvaavat hyvin rikollisuutta ja sen muutoksia. Tilastokeskuksessa on analysoitu vuoden 1998 rikosilmoitusaineistosta tapausten selosteosat väkisinmakaamisten ja törkeiden pahoinpitelyjen osalta. Selosteet olivat laadultaan hyviä. Rikosten lukumäärätiedot ja rikoksista rekisteriin kirjatut tiedot olivat selosteiden kanssa yhtäpitäviä. RIKI:iin kirjattavat tiedot osoittautuivat luotettaviksi. Tilastojen perusaineistona RIKI:ä voidaan pitää hyvänä.

Vuoden 2006 luvuissa esiintyneet virheellisyudet on korjattu nyt esitettävään taulukkoon.

Väärennysrikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä oli poikkeuksellisen suuri vuonna 2007. Tämä johtuu Imatralla ilmitulleesta rikossarjasta.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosiaineistosta poimittavat tiedot valmistuvat tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Tilaston perusaineisto poimitaan poliisin RIKI-järjestelmästä tilastovuotta seuraavan helmikuun alussa. Tulokset valmistuvat huhtikuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –vuositilasto julkaistaan huhtikuun loppuun mennessä.

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –neljännesvuositilasto julkaistaan 4 kertaa vuodessa tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Tietoja poliisin tietoon tulleista rikoksista on myös internetissä Tilastokeskuksen StatFin-tilastopalvelussa osoitteessa <http://statfin.stat.fi/statweb>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään tilastovuoden lopussa voimassa olevaa alueluokitusta. Taulukoissa, joissa esitetään muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan, aikaisempien vuosien luvut on muutettu vastaamaan uusinta alueluokitusta, jotta tilastot olisivat vertailukelpoisia.

Lainmuutokset vaikeuttavat vertailua eri vuosien ja eri rikostyyppien välillä.

Tilastoilla kuvataan yksittäisten rikosten määriä. Suuret rikossarjat saattavat paljastuessaan aiheuttaa kymmenien, joissain tapauksissa jopa tuhansien, yksittäisten rikosten lisäyksen tilastossa. Seuraavana vuonna luvut useimmiten palaavat entiselleen. Ongelma korostuu, kun tehdään suhteellisen harvinaisista rikoksista alueellisia vertailuja rikollisuuskehityksestä.

Rikosten määrän laskentaperusteissa tapahtuvat muutokset vaikeuttavat rikosten määrän vertailtavuutta eri vuosina. Kun esimerkiksi petosten lukumäärän laskentaperuste muuttui 1991, niin muutos ei vaikuttanut pelkästään petosten määrään, vaan myös rikosten kokonaislukumäärän vertailtavuus edellisiin vuosiin vaikeutui.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Suomen virallisessa tilastossa (sarja XXIII, uusi sarja Oikeus) on julkaistu Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilastoa vuodesta 1927 lähtien. Tietojen saanti perustuu valtioneuvoston päätökseen 11.12.1926 (nro 321/1926), jolla poliisipiirit on määrätty antamaan oikeustilastoja varten tiedot ilmitulleista rikoksista. Sisäasiainministeriö ja Tilastokeskus ovat sopineet tiedonkeruun ja tietosisällön myöhemmistä muutoksista. Kaudelle 1971–1979 sisäasiainministeriö on antanut ohjeet Poliisin käskylehdessä nro 2/1971 ja vuodesta 1980 lähtien kiertokirjeessä 7.12.1979 nro 4616/402/79. Vuodelle 1991 ohjeet on annettu kirjeessä 15.3.1991 nro 900/69/91 ja vuodesta 1992 alkaen 31.1.1992 päivätyssä kirjeessä. Myös vuosina 1938, 1945 ja 1951 on tehty muutoksia, joilla on ollut huomattava vaikutus tilaston sisältöön.

Vuodesta 1954 lähtien Poliisin tietoon tullut rikollisuus-tilaston yhteydessä on julkaistu tietoja myös tullirikoksista.

Maksuttoman Statfin –tietopalvelun poliisin tietoon tullut rikollisuus- tietojen aikasarjat alkavat vuodesta 1980.

KUNTAMUUTOKSET:

Vuosi 1981

Nummi ja Pusula yhdistettiin Nummi-Pusulaksi.

Keikyä ja Kiikka yhdistettiin Äetsäksi. Lokalahti yhdistettiin Uuteenkaupunkiin.

Vuosi 1989

Nuijamaan kunta yhdistettiin Lappeenrantaan.

Vuosi 1993

Kalanti yhdistettiin Uuteenkaupunkiin.

Konginkangas yhdistettiin Äänekoskeen.

Rauman mlk. yhdistettiin Raumaan.

Säynätsalo yhdistettiin Jyväskylään.

Tenhola yhdistettiin Tammisaareen.

Vuosi 1997

Heinolan kaupunki ja Heinolan mlk. yhdistyivät Heinolaksi.
Lohjan kaupunki ja Lohjan mlk. yhdistyivät Lohjaksi.
Porvoon kaupunki ja Porvoon mlk. yhdistyivät Porvooksi.

Vuosi 2001

Anttola ja Mikkelin maalaiskunta yhdistettiin Mikkeliin.
Kuorevesi yhdistettiin Jämsään.
Temmes yhdistettiin Tyrnävään.

Vuosi 2003

Pattijoki yhdistettiin Raaheen.
Vehkalahti yhdistettiin Haminaan.

Vuosi 2004

Jäppilä, Pieksämäen maalaiskunta ja Virtasalmi yhdistyivät Pieksänmaaksi.

Vuosi 2005

Kangaslampi yhdistettiin Varkauteen.
Karinainen yhdistettiin Pöytyään.
Kiihtelysvaara yhdistettiin Joensuuhun.
Kullaa yhdistettiin Ulvilaan.
Loimaan kunta yhdistettiin Loimaahan.
Peräseinäjoki yhdistettiin Seinäjokeen.
Saari yhdistettiin Parikkalaan.
Sahalahti yhdistettiin Kangasalaan.
Tuupovaara yhdistettiin Joensuuhun.
Uukuniemi yhdistettiin Parikkalaan.
Vehmersalmi yhdistettiin Kuopioon.
Värtsilä yhdistettiin Tohmajärveen.

Vuosi 2006

Rovaniemen maalaiskunta yhdistettiin Rovaniemeen.

Vuosi 2007

Mietoinen yhdistettiin Mynämäkeen.
Maksamaa ja Vöyri yhdistyivät Vöyri-Maksamaaksi.
Viljakkala yhdistettiin Ylöjärveen.
Ruukki yhdistettiin Siikajokeen.
Suodenniemi yhdistettiin Vammalaan.
Pieksänmaa yhdistettiin Pieksämäkeen.
Kajaani yhdistettiin Kajaaniin.
Luopioinen ja Pälkäne yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Pälkäne.
Kodisjoki yhdistettiin Raumaan.
Haukivuori yhdistettiin Mikkeliin.
Toijala ja Viiala yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Akaa.
Sumiainen ja Suolahti yhdistettiin Äänekoskeen.
Längelmäki yhdistettiin osin Jämsään ja Oriveteen.
Ii ja Kuivaniemi yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Ii.

Vuosi 2008

Leivonmäki yhdistettiin Joutsaan.

Vuosi 2009

Lehtimäki yhdistettiin Alajärveen.
Kiukainen yhdistettiin Euraan.
Vampula yhdistettiin Huittisiin.
Hauho, Kalvola, Lammi, Renko ja Tuulos yhdistettiin Hämeenlinnaan.

Eno ja Pyhäselkä yhdistettiin Joensuuhun.

Jyväskylän mlk ja Korpilahti yhdistettiin Jyväskylään.

Jämsänkoski yhdistettiin Jämsään.

Piikkiö yhdistettiin Kaarinaan.

Alahärmä, Korttesjärvi ja Ylihärmä yhdistettiin Kauhavaan.

Dragsfjärd, Kemiö ja Västanfjärd yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Kemiönsaari.

Kälviä, Lohtaja ja Ullava yhdistettiin Kokkolaan.

Elimäki, Jaala, Kuusankoski, Anjalankoski ja Valkeala yhdistettiin Kouvolaan.

Jurva yhdistettiin Kurikkaan.

Joutseno yhdistettiin Lappeenrantaan.

Sammatti yhdistettiin Lohjaan.

Alastaro ja Mellilä yhdistettiin Loimaahan.

Houtskari, Iniö, Korppoo, Nauvo ja Parainen yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Länsi-Turunmaa. Askainen ja Lemu yhdistettiin Maskuun.

Mänttä ja Vilppula yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Mänttä-Vilppula.

Merimasku, Rymättylä ja Velkua yhdistettiin Naantaliin.

Ylikiiminki yhdistettiin Ouluun.

Yläne yhdistettiin Pöytyään.

Karjaa, Pohja ja Tammisaari yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Raasepori.

Lappi yhdistettiin Raumaan.

Vahto yhdistettiin Ruskoon.

Pylkönmäki yhdistettiin Saarijärveen.

Halikko, Kiikala, Kisko, Kuusjoki, Muurla, Perniö, Pertteli, Suomusjärvi ja Särkisalo yhdistettiin Saloon.

Mouhijärvi, Vammala ja Äetsä yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Sastamala.

Savonranta yhdistettiin Savonlinnaan.

Nurmo ja Ylistaro yhdistettiin Seinäjokeen.

Kestilä, Piippola, Pulkmila ja Rantsila yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Siikalatva.

Kuru yhdistettiin Ylöjärveen.

RIKOS:

Uusi tieliikennelaki(267/81) tuli voimaan 1.4. 1982. Tilastossa lakia sovellettiin vuoden alusta lähtien. Luvut eivät lainmuutoksesta johtuen vastanneet aikaisempien vuosien lukumääriä eri liikenne-rikostyypeissä.

Rikesakkolaki (66/83) ja Laki rikesakosta tieliikenteessä (68/83) tulivat voimaan 1.9. 1983. Lain mukaan voidaan tieliikennelain (267/81) tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisesta antaa rikesakko, mikäli rikkomuksen katsotaan aiheuttaneen vain vähäistä vaaraa tai haittaa.

Poliisin antamat rikesakot 1.9. 1983 lähtien sisältyvät tilastoon.

Kavallusrikosten tilastointikäytäntöä muutettiin vuodesta 1983 lähtien, usean osateon käsittävät kavallusrikokset tilastoidaan yhtenä rikoksena.

1.1. 1991 tuli voimaan laki rikoslain muutoksesta (769/90), muutos koski omaisuus-, vaihdanta- ja talousrikoksia. Muutos oli rikoslain kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe, se sisälsi myös senkaltaisia periaatteellisia muutoksia, että eräiden rikosluokkien osalta vertailtavuus aikaisempiin vuosiin katkesi. Tuli uusia rikosnimikkeitä, ja osin myös samoina säilyneiden nimikkeiden sisältö muuttui. Ongelmallisia tässä suhteessa ovat irtaimen omaisuuden luvatonta käyttöä koskevat rikokset, ja niistä erityisesti ns. moottoriajoneuvojen anastukset, petos- ja maksuvälinepetosrikokset ja väärennysrikokset. Muiden yleisten tavanomaisten omaisuusrikosten osalta vertailukelpoisuus aikaisempiin vuosiin säilyi. Tilaston tietosisältöä muutettiin vastaamaan uudistettua

lainsäädäntöä. Maksuvälinepetosten tilastointikäytäntö muuttui vuonna 1991. Muutos vähensi tilastoitujen rikosten määrää.

Rikoksen yhtymistä koskevan lainsäädännön uudistamisen (697/91) johdosta ei tilastoinnissa vuoden 1992 alusta lukien otettu huomioon käsitettä yksin teoin tehdystä rikoksesta. Aikaisemmin yksin teoin tehdyt rikokset oli tilastoitu muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vain päärikoksen mukaan. Päärikoksella tarkoitetaan rikosta, josta laissa määrätty rangaistus on ankarin. Tilastointitavan muutos lisäsi jossain määrin tilastoitujen rikosten määrää.

Huumausainerikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1994. Ne muodostavat rikoslain 50 luvun. Lainmuutoksen takia ainoastaan huumausainerikosten kokonaismäärät ovat vertailukelpoisia edellisten vuosien vastaaviin lukuihin. Vaikka tilastointikäytäntöä ei lainmuutoksen seurauksena muutettu oli vuoden 1994 huumausainerikosten tilastointi poliisipiireissä jossain määrin epäyhtenäistä. Huumausainerikoksia arvioidaan kirjatun kymmenisen prosenttia todellista enemmän. 1.9.1994 tulivat voimaan liikennejuopumuksia koskevat uudet säädökset. Törkeän rattijuopumuksen promilleraja laski 1,5:sta 1,2:een. Lainmuutoksen vuoksi vain rattijuopumusten yhteismäärät ovat vertailukelpoisia edellisiin vuosiin. Vesiliikennejuopumuksen uudeksi rajaksi vahvistettiin yksi promille entisen 1,5 promillen asemesta.

1.9.1995 tuli voimaan laki Rikoslain muutoksesta (578/95). Rikosnimikkeistön muutoksen vaikutukset tietojen vertailtavuuteen aikaisempiin vuosiin olivat vähäiset.

Seuraavassa esitetään uuden nimikkeen vastaavuus aikaisemmin käytössä olleeseen nimikkeeseen:

Vanha nimike --> Uusi nimike

- Tappo --> Tappo
- Tappo --> Surma
- Tapon tai murhan yritys --> Tapon, murhan tai surman yritys
- Lapsentappo --> Lapsensurma
- Kuolemantuottamus --> Kuolemantuottamus, törkeä kuolemantuottamus
- Ruumiinvamman tai sairauden tuottamus --> Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus
- Murhapoltto --> Tuhotyö, liikennetuhotyö, törkeä tuhotyö
- Murhapolton yritys --> Tuhotyön, liikennetuhotyön, törkeä tuhotyön yritys

Tuhotyötä ja murhapolttoa koskevat rikosnimikkeet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia. Tuhotyö käsittää murhapolton lisäksi myös aiemmin muihin nimikkeisiin kuuluneita tapauksia.

1.1.1995 voimaan tullut uusi Alkoholilaki (1143/94) aiheutti muutoksia rikosluokitteluun. Käytöstä poistettiin nimike 'alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla'. Vuoden 1995 huumausainerikosten tilastointi oli poliisipiireissä jossain määrin epäyhtenäistä.

Vuonna 1996 otettiin käyttöön seuraavat uudet rikosnimikkeet: sotilasrikokset, työrikokset, ympäristörikokset, eräiden aineettomien oikeuksien loukkaaminen. Uusina tietoina esitetään syylliseksi epäiltyjen naisten ikäjakauma sekä henki- ja pahoinpitelyrikosten tapahtumapaikka.

Vuodesta 1997 lähtien esitetään tieto syylliseksi epäillyn kansalaisuudesta.

Rikoksia oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan sekä seksuaalirikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1999. Ne muodostavat rikoslain 15, 16, 17 ja 20 luvun. 1.10.1999 tulivat voimaan liikenneirikoksia koskevat uudet säädökset rikoslain 23 lukuun. Taulukon rikosnimikkeet on ryhmitelty uuden lainsäädännön mukaan. Nyt esitettävät rikoslakirikokset sisältävät aiemmin tieliikennelakiin kuuluneita rikoksia.

1.4.2000 muutettiin eräiden rikostyyppien tilastointikäytäntöä. Rauhanrikkomiset (Rikoslaki 24 luku) tilastoidaan siten, että usean osateon käsittävä tapahtumasarja merkitään yhtenä rikoksena. Samalla tavoin tilastoidaan hautarauhan rikkomiset ja lähestymiskiellon rikkomiset. Viimeksi mainitut sisältyvät rikosryhmään 'muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan'.

1.9.2001 tuli voimaan uusi huumausainerikoksia koskeva säädös. Rikosluokitukseen lisättiin nimike huumausaineen käyttörikos.

1.10.2002 tulivat voimaan uudet moottorikulkuneuvon käyttövarkauksia koskevat säädökset. Rikosluokitukseen lisättiin kaksi uutta nimikettä: moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus

sekä törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus. Aiemmin nämä rikokset tilastoitiin moottoriajoneuvoon kohdistuviksi luvattomiksi käytöiksi.

1.1.2003 uutena rikosnimikkeenä otettiin käyttöön muu ajoneuvorikkomus.

1.10.2003 tuli voimaan uusi Järjestyslaki. Rikosluokitukseen lisättiin nimike järjestyslain rikkomiset.

Vuodesta 2003 lähtien esitetään rattijuopumusten yhteydessä tieto syylliseksi epäillyn käyttämästä päihteestä.

Vuodesta 2004 lähtien esitetään syylliseksi epäillyn käyttämää päihdettä koskeva tieto: muun päihteen ja alkoholin yhteiskäyttö (sekakäyttö). Aiemmin nämä tiedot esitettiin kohdassa muun päihteen vaikutuksen alaisena.

1.1. 2004 otettiin käyttöön uutena rikosnimikkeenä järjestyslain rikkomiset. Nimikkeistöstä poistettiin järjestyssääntörikkomus, poliisimääräyksen rikkominen.

Aserikoksia koskeva rikoslain 41 luku tuli voimaan 1.6. 2007. Nämä rikokset sisältyvät uudistettuun rikosnimikkeeseen rikokset rikoslain 41, 42 ja 43 lukua vastaan. Muutos ei vaikuta rikosten kokonaismäärään.

Vuoden 2009 alusta otettiin käyttöön uusi rikosten ryhmittely.

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

E Eräät liikenne rikokset

F Muut rikokset

Myös rikosnimikkeistön rakennetta on muutettu:

Eräät liikenne rikokset ryhmässä (E) ei esitetä liikenneturvallisuuden vaarantamisia eikä liikennepakoja tieliikenteessä.

Muut rikokset ryhmä (F) koostuu ryhmiin A-E kuulumattomista rikoslakia vastaan tehdyistä rikoksista sekä rikoslain ulkopuolisista rikoksista.

Jako rikoslakirikoksiin ja muihin rikoksiin on poistettu.

Tilastoon on muodostettu omana ryhmänään liikenneturvallisuuden vaarantamiset, liikennepaot tieliikenteessä, liikenne rikkomukset, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiset ja ajoneuvorikkomukset.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Vuositalaston tiedot poikkeavat neljännesvuosittain esitetystä ennakkollisista tiedoista.

Keskusrikospoliisi ja yksittäiset poliisilaitokset julkaisevat tietoja rikollisuudesta. Nämä luvut eroavat Tilastokeskuksen tiedoista aineiston poiminta-ajankohdasta ja erilaisista tiedonkeruukriteereistä johtuen.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Oikeus 2009

Lisätietoja

Jorma Kallio (09)1734 3248
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

rikos@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-3651 (pdf)